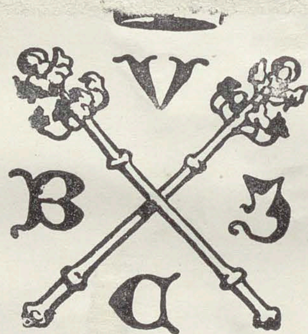
1555

1895. XII. 33.

Роспис = 5883



ΠΟΙΗΜΑΤΙΟΝ

HONORARIVM, NOVO PALATINO VILN.

Illustrissimo Domino

D. IOANNI CAROLO CHODKIEWICZ, Comiti in Szklow, Mysz & Bychow, M. D. L. Exercituum Generali Praefecto, Gubernatori Liuoniae, Derpatensi, Luban. Velon. Capitaneo. &c.

NOVAM SVAE DIGNITATIS SEDEM AVspicatò primum adeunti,

Cognatae obseruantiae ergò D. D.

Academicus humaniorum literarum cultor,

IOANNES HORSKI.

ANNO DOMINI.

ArChIstratege aDeas MerItos, ReX aVget, honores

VILNÆ. In Typographéo Acad: S I.

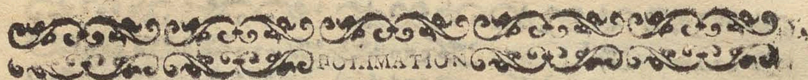


Gryphs gladifer, COMITIS decus est à Cæsare partum.
Protegit & Litauos CAROLVS ense suos.
Cum Cruce calx, iaculum, fortemq; piumq; loquuntur:
Tres galeæ ac fluuij, tres in Honore gradus.
Gemmifer ales & W Vilnam venit al te fausto.
VILNA PALATINO plaudit ouatq; nouo.

AD EVNDEM ILL. D. PALATINVM.

PAtere Illme. Dne, secundùm publicas Regiæ vrbis Vilnen. magno Lithuaniæ nobilioris concursu, tuo, sui optatissimi PALATINI, aduentu summè gestientis ac propè triumphantis gratulationes; secundùm festas & faustas Academiæ, tuæ olim Altricis, acclamationes; meas pariter, priuati quanquam & crescentis adhuc vatis; tibi tamen, Illmæ. Ducissæ ZASLAVSKA, tuæ promaterteræ sanguine deuincti, humirepas Hederas, tuos ad laureatos postes, adserpere. Numerosos ille literarii Honorarii non ponderosos, prætendunt capreolos, Fauoris tui adminiculũ leni prænsãtes annisu. Te admittente, fulciente, fouente, vigorem se virorem, decorem perennaturas, nullæ prorsus dubitant. Diuturniorem sanè sibi pollicentur auram; atq; illa sacri vatis Ionæ Hedera, quã vnius thripis arrosu, vna nox emedullauit. Neq; enim liuidi cossi, victricem tuam Laurum reuerituri, ad meas audebunt, opinor, se penetrare latenter, quas tibi patenter sacratum eo, Hederas. Vale Mecœnas ornatissime clientiq; TUO, Tui honoris studiſissimo faue.

I. D. H.



HONORARIVM.

IN noua ſert animus, Dirces agitante co=
(rymbo,
Gaudia lætificosq; tuos, Gediminia, plauſus
VILNA, PALATINIq; noui celebrare curules,
Inſcriptasq; cedro venientibus edere ſeclis.
IOANNES CAROLVS COMES, Illuſtriſsimus Heros,
Chodkieuicziades hic, dignus honore ſupremo;
Dignus adornari graphica arte, ſuperſtite cedro.
Nempe caret carie, vel edace teredine cedrus.
Quæ cedrus illa? Typographice; pulcerrima rerum:
Immortale tuum, bone Guttemberge, repertum;
Sepia cùm bibulæ, Prælo ſubigente, papyro
Manſuraſq; notas inarat, vocesq; loquentes,
Vulgat & à pluteis uigilata volumina doctis;
Eq; laboratas orbi communicat artes;
Fortiaq; Heroum dat emenda nepotibus auſa,
Atq; imitanda pari, per aperta pericula, niſu.
Culto ARS ore cani, multo ære ARS digna rependi,
Loligo tua, fuligoue oleata politis
Ingeniis parit ac nutrit memorabile lumen.
Verſibus his dabis vna, negat quęm Laurus, honorem.
Quan-

Quanquam, tu Cedrus, hoc æui, tuq; obuia Laurus.
Hæc, dabis, ætatem ferat, vt male compta Camœna,
Prompta sed illa tamẽ Carolinæ applaudere pompæ,
Vilna Palatinum qua sub sua Pergama ducit.
Tempus erat, quo nocturnas librante diurnis
Lance Hyperionides pariauerat Helius horas,
Ver Antarctoo reuehens formosius orbi.
Collectâ Litaui gaudebant messe coloni,
(Torrida quam tenuem largita satoribus æstas)
Frugibus eq; nouis, sua per conuiuia, poscam,
Ad Ciceronæas, certatim hausêre, placentas;
Gaudia vimineisq; tubis choreasq; ciêre
Inflatis utribus, modulos edente cicuta.
Lætitiam rude vulgus agens, Respublica luctu
Improbat, vt gemino, dolor heu, viduata parente;
Tergeminisq; tubis, quibus Aræ & castra sonabant.
Mitra pedũq; illas, Aquila has tulit & sacra Quincrux.
Ergo PALATINO RADIVILO ac PRÆSVLE WOYNA
Orba iterat gemitus, querulisq; repostulat Astra
Vocibus his; Rerum Deus ô hominumq; repertor,
Vnice ô humanæ labis scelerumq; piator,
Spes mea visq; potens, Amor ô meus atq; voluptas;
Illa ego, depulsis, Rege à Iagelone, Deastris,
Vero imbuta tuum fero, tutor, & amplio cultum.
In me cur adeò, Deus ô mitissime, sæuis?
Saucia sum telis tot, in hoc quæ non semel anno,

In caput indignata meum tua dextera torsit.
Pontifici woinæ inferias vix pallida soluo,
Quem patriæ extinctum, dolor, vrbs Patauina remisit.
Rege fluentorum Eridano, Viliaq; gemente.
(Ac on ita deflerunt mersum Phaethonta sorores,
Vt woynam flerunt mecum fora, templa, Lycea,
Regiaq; ipsa, cui vixit charissimus, Aula)
Vix huic exequias paro, vix huic mœsta parento
Pontificiq; patriq; meo, graphiceq; notatam
Flauenti ære tego cryptam; nigrantibus alis,
Niesuisio cùm Fama volans canit, Atria Diuûm
Acciuisse Palatinum Radiuilon, vt annis
Promeritisq; grauem, pietatis & artis Asylon:
Cui virtus omnis fuit omni Principe digna;
Præcipuè pia cura sui, pia cura sacrorum.
Credo sacram Solymen diuini & conscia partûs
Mœnia, & ad Nilum profugi regna hospita Christi,
Quæ Princeps, pietate iter hoc vincente, petiuit,
Huius famâ obitûs æquo indulsisse dolori.
Quin Dux Astrorum, Ducis huius fata notauit
Proxima, Nesuisii trifido Sol orbe relucens,
Ciuibus incussitq; metum trepidisq; Camœnis;
Iis in Hero trepidis in fundatore Camœnis.
Namq; his Nieswisii fundauerat ille Lyceon.
Me dolor altus habet: gemino viduata Phanete
Mî videor, sine quo noctescere cuncta videntur.
Non

Non tamen est excusſa tui fiducia, non ſpes,
Alme pater: mihi tu, pulſa caligine, lucem
Reſtituiſſe paras; vbi tanto munere dignos
Sufficis, ereptis rerum templiq; Magiſtris.
Pontificemq; Palatinumq; à Rege ſtatutos,
Quos volui, audieram: lituis ſuccedere tela,
Tela tremenda hoſti, rerum incrementa datura.
(Pugna tubam ſequitur) ſed non ea Fama ſat omnem
Diſpellit nebulam, niſi Sol videatur vterq;
Illuſtrare ſuam, quæ mecum luxerat, vrbem.
O properate Duces, ſolamina, lumina ferte.
His aliisq; modis Reſpublica viſa precari.
Ætheris huic nec erat clementia ſurda precanti.
Namq; per Aligerum, Litauam qui pervigil oram
Protegit, Ethnarchen, dedit hoc ſolaminis ægræ;
Chara Piatori, Litauæ Reſpublica gentis,
Parce queri; longo tandem te ſoluito luctu.
Balthiacas petat omnis aquas plangorq; dolorq;,
Principibus viduam qui nubilat hactenus vrbem.
Semper in hoc mundo miſcentur triſtia lætis,
Proſpera luctificis, infortunata ſecundis.
Alternare ſolent cum ſudo nubila cœlo.
Exercere tuos iuuat hac ratione colonos.
Sorte premente, Deo ſe dignos fingere diſcant.
Principibus binis, te læſit, ad æthera vectis,
Qui regit atherios nutu, quos condidit, orbes.

prin-

principibus binis aliis, tua vota ſecutus,
Teq; tuosq; beat, recreatq; facillimus idem,
Eia age triſtificis ſuccedant gaudia curis.
Protinus haud adſunt: non cura remordeat hæc te.
Præſes vterq; tui memor eſt, vbicunq; locatus.
Pontificẽ adducent tibi Martinalia ſacra,
Diui Martini auſpiciis, qui norma Sacrorum
Aurea Pontificum fuit, ipſe Cathedran adibit.
Ceu Diui auſpiciis Dionyſij is vnctus ad aram
Rite datum capiet ſacri geſtamen honoris;
Pallam, dactylion, lituumq; mitramq; bicornem,
Rege & Regina, quibus acceptiſsimus idem,
Semper erat, decoraturis Hierarchica ſacra.
Cura Palatinum Polemarchica diſtinet ipſum,
Hoſtiles cuneos uigil hic à finibus arcet;
Atq; Smolenscanam tutatur prouidus Arcem.
Non patrem patriæ hæc pia ſollicitudo ſinebat
Dilecti nati deducere corpus humandum;
Num reuocabit eum decoramen honoris adaucti?
Contemptor lucis, contemptor honoris hic ingẽs.
Nempe Palatini titulum ſolius amore
Admiſit Patriæ; ratus hîc par cędere Regis
Carolus imperijs, oneriq; ſubire moleſto.
Omnis honos onus eſt. Quantum huic, ô Patria, debes?
Tutelam huic debes, inimicorumq; repulſam,
Limitibusq; tenus, quæ res tibi chara, quietem.

Pro

Pro te seruanda, caput obiectare periclis,
Pro te, virifragos amat hic tot adire labores:
Pro te, tot fundos effundit opesq; paternas.
Tu Cor ei, vel si quid habes preciosius, offer.
Huius ad Antipodas volat, & super æthera, virtus.
Et Carolvm chodkievicivm canit vltima Thule.
Æmulus hic magni Radiuili, sacra propagat;
Virginibusq; virisq; sacris sacra limina condens;
Vt Carolostadivm, seu nota Cretinga loquetur;
Nuperus & quod fundauit krozense Lyceon,
Artidocis patribus, natis formare iuuentam.
Ille tuam Vilnam recreabit, tempore verno;
Hîc vbi consilium sumis de rebus habebit.
Tempore pomifero præsul, brumaq; propinqua,
Præsul vt astra prior petiit, tibi tædia tollet.
Incolumem tibi vtrumq; ducem pia numina seruent.
Dixit & ad Superos paribus se sustulit alis.
His hilarata ouat exultim Respublica dictis,
Hortatur Litauos, Dominamq; ante omnia Vilnam,
Pontificemq; pari Palatinumq; paratu,
Excipere. Et paret lætissima Vilna, paratq;
Solennem Eustachio, tumq; exhibet ordine pompam.
Anteeunt in equis proceres cisiisue rotatis.
Ciuicus ordo pedes sacra sub sua signa tributim.
Ascetæ hinc varii; tum Clericus ordo secutus.
Sacratos inter proceres Antistes it ipse.

Cādida Palla humeros, caput infula cādida velat.
Fausta gregi ille, crucem dextra formante, pre-
(catur.
Strüxit honorificum flos huic Academicus arcū:
Vnde salutauit vario hunc discrimine vocum,
Angelico alloquio, fidibusq́ tubisq sonoris.
Eustachium inde dabat, sua per proscenia, Diuum.
Vrbs ouat hocce nouo, figitq; in Præsule vultum,
Oris honore graui, comi morumq; modesto,
Cui mentem decorat cum Pallade plurima virtus.
Vilna Sigismundo grates, sibi reddita, Regi,
Cum cunctis agit ordinibus, de Præside vtroq;.
Nacta hierarchan, auet simul ora cupita tueri
Vilna Palatini. Mora ne qua sit, ocyus horas
Floricomi veris iubet approperare. Nec ista
Iussio vana, tepescit hyems, niuis algor ab imbre
Crebro victus abit: viror hinc, viror inde retectus.
Ante diem teneræ salices gemmascere visæ.
Purpurat & violis tellus aprica nouellis.
Virgineis noua serta comis aptantur & aris.
In calathos legit hasq́ suos, per opaca recondens,
Villiadum chorus, optato, quas, mœnia Vilnæ
Ingrediente Palatino, per compita, spargant.
Iamq; optata dies aderat, cùm portitor Helles
Phœbum bis decies circum egerat Astra quaterq;.
Vilnam intrat Carolus procerum comitante cateruà.
Publi-

Publica quos plures rapuêre negotia Vilnam.
Consiliaturos, quo Regius ordine Princeps,
Quaue ope Moschouias sit is educendus in oras;
Imperium in magnum quod ei decreuit Olympus.
Quanta hic lætitiâ; quo Vilna fremebat ouatu;
Quis memorare queat? non si mihi carminis author
Delius inspiret numeros venamq; fluentem,
Maiestate pari verborum expromere possem;
Qua pompa ciues, quibus excepêre Camœnæ
Plausibus Heroem duce Pallade, quæ cor eidem
Dat sapiens, viresq; animi Fortissima virtus.
Mars quoq; spōdet opem, cumq; Hercule Martia pubes
Obsequiumq; suum. Soror Enceladiq; volucris,
Vulgatura decus Caroli nomenq; per orbem.
Pegma vbi pyramidale stetit, uisi vnde profari.
Floribus Aoniis & versicolore papyro
Vestitur paries plateæ, quæ ducit ad Ædem
Summam, quam Carolus pia vota daturus adiuit.
Ille labor vatum, variis emblemasi, multâ
Laude, Palatini Mauortia publicat ausa.
Vilna quid vrbs? quod honorificū dedit obuia pign9?
Obuia tota ruit, peditumq; equitumq; cateruis,
Quas claudit Thomas Digon, hoc Consul in anno:
Rite Palatinum, paucis præfata salutat;
Gaudia testificans plausu sonituq; tubarum;
Introducit eum, solioq; imponit acerno.

Dat

Dat cataphractũ equitem, dat quadrifidãq; columnã;
Signa PALATINI quæ gestauêre priores:
Mentoreũ hinc dat opus, memorabile pignus honoris.
Scilicet aurum ingens; curas cratera fugantem,
Et mala Castrorum mersantem in amystide suaui.
Materiem superabat opus, namq; vndiq; signis
Asper imaginibusq; fuit: celata gerebat
Chodkieuiciadûm crater insignia facta.
Visitur hîc hominum & series longissima rerum;
Eminet inter eos bello clarissimus Heros,
Progenitor CAROLI, ZASLAVSKA è matre, IOANNES:
Sospite quo DUCE militiæ Lithuania nullas
Hostiles metuit, namq; obstitit ille, procellas.
Cæsaris hic etiam Caroli insita prælia Quinti:
Vt quorum Chodkiewicius pars magna IOANNES.
Cernitur hunc Cæsar, pro tam prælustribus ausis,
Eximio COMITIS titulo decorare merentem;
Gryphemq; ensiferum supperaddere Stemati auito.
Cæsarei memor hic animi mentisq; benignæ,
Ferre dedit NATO CAROLI prænobile NOMEN;
Teutonica quod voce virum sonat. Iste virum se
Pro patria præstat, mouet arma virilibus ausis;
Degener haud PATRIÆ virtutis & artis ACHILLES.
Rexq; Sigismundus, meritis pro talibus illum
Pergit honorificis titulis ornare gradatim.
Ordine quos rutilo crater ostendit in auro.

Hic

Hîc Samogitiacis dare iura iubetur in oris.
Exultans ouat hoc Samogitia præſide tanto.
Militiæ hîc Lithauæ imperium Rex mandat eidem,
Porrectu clauæ Lithauo applaudente Ducatu.
Et ſpectantur in hoc obitæ celamine pugnæ.
Moldauica, ante alias, Sario Duce, hic emicat ardens,
Primus inire alacer poſtremus ponere Martem,
Dat ſtragem; Michaele ſtetit victoria fuſo.
Huius ope, Arx Kokenhauſenſis, cæſo hoſte reuenit,
Stant aliæque vrbes CAROLI virtute reductæ.
Derpatum obſidio, ſcanſo Pernauia muro;
Et ſtrata Manſfeldi acie, Dunamunda, Strategi.
Marte Sudermannus quas CARLVS habebat iniquo;
Liuoniæ populatus opes, regnoque paterno
Legitimum (ſcelus) excutiens Regem atque Nepotem
Victus hic amiſſa, ſtat vbi Kyrcholmia, pugnâ,
Cernitur hic in equo rapido ad ſua carbaſa ferri.
Flet uictor CHODKIEVICIVS tot millia cæſa.
Hic ſub Reualiam duo millia, quinque ſub Album
Congreſſus Lapidem Sueonum de gente cecîdit,
Hîc deciesque quaterque illorum millia ſtrauit.
Cæſorum ingentes tumulos & Mentor aceruat;
In medio ſtatuens, inſcripto epigrammate, cippum.
Liuo, Sudermannus Dux vim tibi KAROLVS infert?
Vim CHODKIEVICIVS KAROLVS, en, reprimit:
Ergo gubernator tuus ille ſit, vt fuit vltor.
Huic alacris pare, quo Duce parta ſalus.

Moſco

Moschouios aliâ videas in parte labores;
Atq; reseruatos, per aperta pericula, ciues.
Soluit hic obsidione suos bis terue Mosaisci,
Paruo vbi fudisset cum milite millia centum.
Moscua staret adhuc Carolo sub præside fida,
si non suppetiæ tunc ære manuq; deessent.
Ergo per hoplomachos stabiles vt parta tueri
Pergeret; hostiliq; illos retineret in orâ,
His preciosum abacum argentoq; auroq; nitentem
Diuidit ipse suum, patrimonium vt antè profudit
In similes casus: adeò huic est patria cordi.
Præcipua sed in hoc opere eminet arte Smolenscum,
Regis Sigismundi decus ac illustre trophæum;
Vnde fames toties Caroli depulsa labore;
Impositusq; nouus, defenso limite, miles.
Ergo canit Carolo Præconia iure Smolenscum
Timoleon meus, inquit & hoste, Camillus, abacto.
Iure Palatini Rex hunc & adornat honore.
Multa recusantem; cuius vigilantia fines
Hactenus à Moschis tutata fuisset asilis.
Vere ineunte, Vladislaum, CHRISTO auspice, natū
Se Rex Moscouicas missurum spondet in oras,
Lechiadûm cinctum Litauûmq; fideliter armis:
Et confert in opus quod alacriter ille spopondit.
Sextus Aprilis erat, cùm Regius, alite fausto,
Princeps Varsauiam, Patre deducente, reliquit.

Vistu-

Vistula, Lechiadum Regina, hæc addit, aquarũ;
Ægre equidem sino te proficisci, Regie Princeps,
Lætum hac nauigerâ quem vexi sæpius vndâ;
Quo minor Æsonides, aurato vellere clarum.
Vade tamen, quò Fata vocant, Patriamq; tuere;
Atq; mihi Tanain, si debita posco, marita.
I, pete Moscouiam, pede, WLADISLAE, secundo;
Quosq; Comes CAROLUS procul hactenus arcuit hostes
Prosubige armipotens: tibi seruiat omnis vt Arctos.
Hæc vt ait, mox Vistuladum chorus assonat iô,
Viuat iô VVLADISLAUS pariatq; triumphos.
Iam verò tibi magne Comes, quem nostra Camœna
Hoc decorare breui studet, officiosa, libello,
Pro patriaq; obitos, hilari, reuocare labores;
Dulce sit hoc inito meminisse in honore malorum,
Ne mala rere, quibus patriæ Ilias acta malorum,
Finibus à Patriæ toties quibus hostis & actus.
Gloria parta tibi, nomen, laus, culmen honoris:
Culmen, inocciduo Diuûm vt præludat Honori.

CHRONOSTICHON.
VILna paLatInI tIbI fasCIs CaroLe DeDIt IDVs AprILes
Consona faCta notant.

